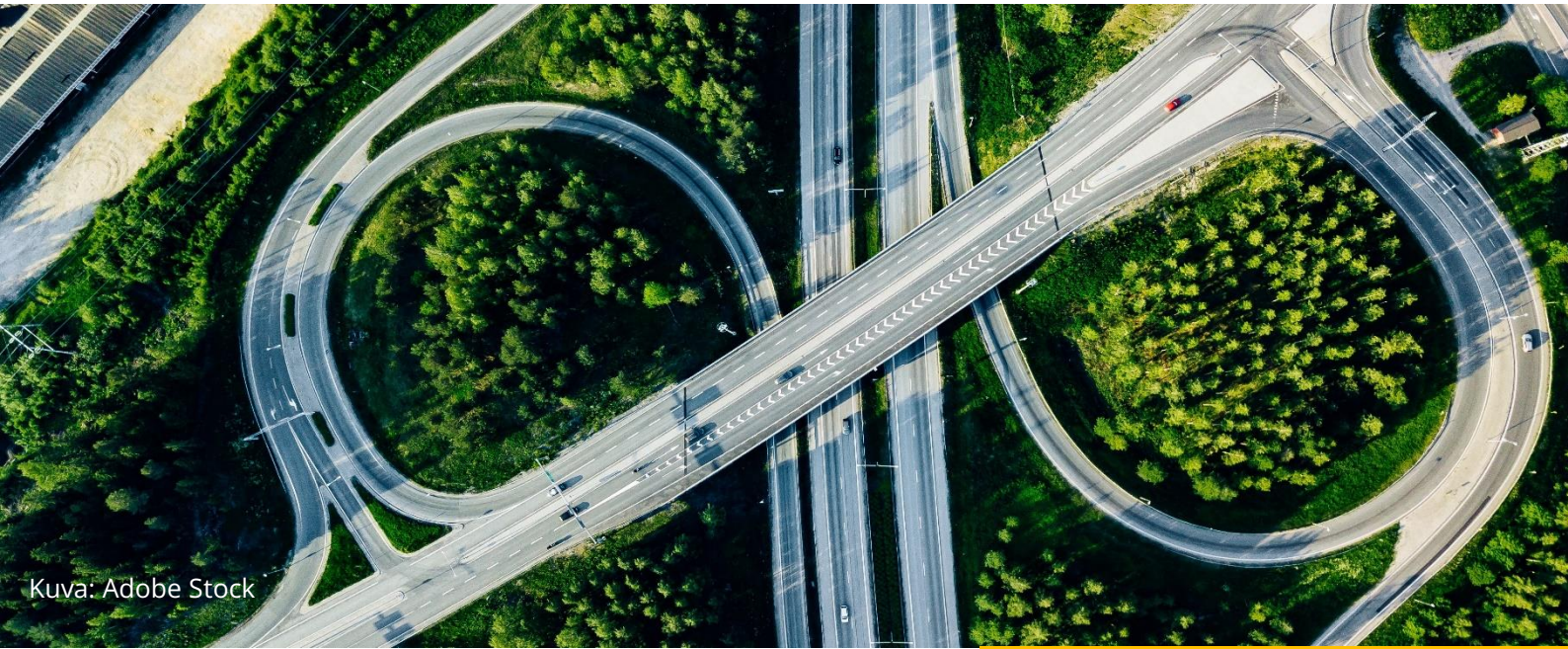

Hiilikartta-uutiskirje

elokuu 2022

Kuva: Adobe Stock

Odotukset Hiilikartalle ovat korkealla

Kari Oinonen, SYKE

Hiilikartta-hankkeen ensimmäiset kuukaudet ovat kuluneet hankkeen tavoitteiden tarkentamisessa ja priorisoinnissa, toteutuksen rajausten määrittelyssä sekä käyttäjien tarpeiden ymmärtämisessä.

On palkitsevaa toteuttaa hanketta, johon kohdistuu niin paljon odotuksia ja mielenkiintoa niin hiilineutraaliutta tavoittelevien kuntien ja maakuntien kuin eri alojen ammattilaistenkin taholta.

Monipuolinen keskustelu sidosryhmien ja hankkeen toteuttajien kesken on tuonut meille paljon ymmärrystä siitä, mitä ja miten hiiliasioihin liittyviä aineistoja ja menetelmiä on syytä käyttää. Teemme lopulliset menetelmäratkaisut syksyllä.

Alkusyksystä on myös luvassa työpajoja, joilla on tärkeä rooli työkalun toimintojen toteutukselle. Hiilikartta-työkalulla ei ehkä yksistään pelasteta maailmaa, mutta se on tärkeä askel siihen suuntaan, että maankäytön suunnittelussa voidaan punnita eri vaihtoehtoja niiden hiilivaikutusten pohjalta, tieteelliseen tietoon perustuen ja järjestelmällisesti. Tämä on tärkeä askel!

Uutiset ja julkaisut

[Kaavoituksen ilmastovaikutusten arviointia helpottamaan kehitetään Hiilikartta](#) (SYKE.fi-uutinen 29.6.2022)

[Kick-off-tilaisuuden materiaalit saatavilla hankkeen kotisivulla](#) (SYKE.fi)

Tapahtumat

8.9., 15.9., ja 22.9.
[Kompensaatiolla hiilineutraaliksi? -webinaarit](#) (Luke.fi)

20.9.
[Rakennetun ympäristön ja asumisen tietoaaineistot \(RASTI\) -seminaari](#) (Webropol.fi)

 **Nappaa
hiilestä
kiinni**

MAANKÄYTTÖSEKTORIN
ILMASTORATKAISUT

Kaavoituksen hiilivaikutukset ovat monitahoisia

Emmi Hilasvuori, Luke (TP1)

Työpaketti 1 tuottaa aineistoa Hiilikartta-työkaluun kokoamalla avointa dataa ja tekemällä yhteistyötä muiden hankkeiden kanssa. Lisäksi suunnittelemme, miten tästä aineistosta lasketaan hiilivarastot ja hiilinielut Hiilikartalle. Olemme kokoontuneet muutaman viikon välein ja kokouksissa on ollut läsnä kymmenisen tutkijaa. Ryhmämme on suurehko, sillä työskentelyssä on mukana metsä-, maatalous- ja rakennetun ympäristön hiilenkierron osaajia sekä paikkatiedon käsittelyn taitajia.

Kevään tavoitteena oli hahmottaa ongelma, jota olemme ratkaisemassa. Olemme tutustuneet työkaluihin ja hankkeisiin, joissa on ratkottu vastaavanlaisia ongelmia. Pehdyimme myös erilaisiin maankäytön ja kaavoituksen luokituksiin, joita voidaan käyttää hiilivarastojen ja nielujen arvioinnissa lähtötietoina.

Kesän aikana olemme hahmotelleet sitä, miten hiilivarasto ja hiilinielu tulisi esittää Hiilikartta-työkalussa. Kaavoitus ja rakentaminen muuttavat alueen hiilivarastoja ja hiilivirtoja. Paikalla aiemmin ollut hiilivarasto usein poistuu tai pienenee, ja sitä korvaamaan muodostuu vähitellen uusi, rakennetun ympäristön hiilivarasto. Samalla aiempi hiilinielu muuttuu ja uusia hiilivirtoja tulee tilalle. Kaikki tämä yhteensä lasketaan kaavoituksen aiheuttamaksi hiilivaikutukseksi. Haasteenamme on, miten tällainen ajassa muuttuva ilmiö lasketaan, viedään kartalle ja kuvataan käyttäjille ymmärrettävästi. Ja mitä se tarkoittaa päätöksenteon kannalta kaavoitusratkaisuja mietittäessä? Tätä suunnittelutyötä olemme tehneet nyt kesän aikana.

Vähitellen työsarka alkaa hahmottumaan. Seuraavat kokoukset pidetään yhdessä TP3:n kanssa, ja suunnitelmat alkavat konkretisoitua. Syksyn aikana onkin tarkoitus kokoontua tiiviisti, kääriä hihat, ja aloittaa varsinaisen aineiston tuottaminen.

Seuraa Hiilikartta-hanketta

Hankesivu: [Hiilikartta \(SYKE.fi\)](https://www.syke.fi/hiilikartta)

Somessa: [#Hiilikartta](https://twitter.com/Hiilikartta) [#HiilestäKiinni](https://twitter.com/HiilestaKiinni)

MMM:n Hiilestä kiinni -ohjelma: [Maankäyttösektorin ilmastotoimenpidekokonaisuus \(MMM.fi\)](https://www.mmm.fi/hiilesta-kiinni)

Hankkeessa mukana: Suomen ympäristökeskus, Luonnonvarakeskus (Luke), Avoin ry

Hiilikarttaa suunnitellaan käyttäjälähtöisesti

Otso Valta, Avoin ry, (TP3)

Työpaketti 3:ssa on kevään aikana keskitytty Hiilikartan teknisen toteutuksen suunnitteluun. Me Avoin ry:ssä olemme mallintaneet nykyisen maankäytön ja kaavasunnitelmien ilmastovaikutuksia metsien osalta ja tehneet ensimmäisiä demolaskentoja perustuen avoimeen [vuoden 2019 valtion metsien monilähdeinventointitietoon](#). Lisäksi olemme tutustuneet muiden saman aihepiirin hankkeiden paikkatietoaineistoihin ja tietomalleihin. Hiilikartan lähdekoodi ja kartan lisenssi tulevat olemaan suunnitelman mukaisesti avoimia ei-kaupalliseen käyttöön.

Hiilikartan käyttäjäkokemusta on suunniteltu jo alkuvaiheessa pilottikuntien, maakunnan ja sidosryhmien kanssa. Käytimme merkittävää määrän aikaa kuunnellaksemme loppukäyttäjiä heidän tarpeistaan ja tutustuaksemme heidän käyttämiinsä työkaluihin ja menetelmiin. Tuotoksena syntyi karttapalvelun käyttäjäpolku ja rautalankamalli sen toiminnallisuuksista, jotka viimeisteltiin pilottien kommenttien pohjalta ja jotka tukevat seuraavia työvaiheita. Piloteissa mukana olevat kaavoitusasiantuntijat pääsevätkin pian kommentoimaan Hiilikartan demolaskentoja. TP3 jatkaakin hyvällä vauhdilla kohti alkavaa syksyä ja verkossa toimivan karttaohjelmiston demoversion aineistojen käsittelyä ja kaavoittajalle tärkeimpien toiminnallisuuksien ohjelmointityötä.

Uutinen: Kaavoituksen ilmastovaikutusten arviointia helpottamaan kehitetään Hiilikartta

Kaavoituspäätösten ilmastopäästöjen arviointiin on tekeillä uusi Hiilikartta-työkalu, joka helpottaa maankäytön muutosten ilmastovaikutusten arviointia. Työkalu auttaa esimerkiksi kuntien kaavoitettavana olevien alueiden hiilivarastojen arvioimisessa sekä hiilivaikutusten laskennassa ja eri vaihtoehtojen arvioinnissa.

Maankäyttö on merkittävä ilmastopäästöjen lähde, ja siksi kaavoituksen ilmastopäästöjen arviointia helpottavalla työkalulla voidaankin saavuttaa hyviä tuloksia päästöjen vähentämisessä ja hiilinielujen säilyttämisessä.

Lue lisää: [Kaavoituksen ilmastovaikutusten arviointia helpottamaan kehitetään Hiilikartta](#) (SYKE.fi-uutinen 29.6.2022)

Seuraa Hiilikartta-hanketta

Hankesivu: [Hiilikartta](#) (SYKE.fi)

Somessa: #Hiilikartta #HiilestäKiinni

MMM:n Hiilestä kiinni -ohjelma: [Maankäyttösektorin ilmastotoimenpidekokonaisuus](#) (MMM.fi)

Hankkeessa mukana: Suomen ympäristökeskus, Luonnonvarakeskus (Luke), Avoin ry

